

Nr 175

Av herr **Karlsson, Göran, m. fl.**, om *hyressubventioner för handikappbostäder.*

(Lika lydande med motion nr 233 i Andra kammaren)

Lösandet av bostadsfrågan är en grundförutsättning för en genomförd rehabilitering av rörelsehindrade. Utan att ha löst denna är det omöjligt för den handikappade att taga sig till en arbetsplats eller att i andra sammanhang själv klara förflyttningar ut ur bostaden. Över huvud taget kan det icke anses försvarligt att den som blir gravt rörelsehindrad icke själv skall kunna taga sig in i eller ur sin bostad utan att vara beroende av annan persons hjälp. En bostad, som inte har trapplös kommunikation eller där inte en lämplig hiss eliminerar trapporna, medför en betydande isolering för den rörelsehindrade och ett starkt beroende av annan persons hjälp och vård.

Men även inom bostaden måste det finnas kommunikationsleder. Den rörelsehindrade måste kunna förflytta sig inom hela bostaden och kunna utnyttja dess olika funktioner. Toaletten måste få en sådan utformning att man med en rullstol kan taga sig in i den. Köket måste utgöra en lämplig arbetsplats även för den som sitter i rullstol.

De handikappade medborgarna är härutöver i behov av en modernt utrustad lägenhet med värme, varmvatten, bad- och tvättmöjligheter. För den handikappade husmodern är detta en nödvändighet, om hon skall kunna klara hemsysslor. Men även medicinska skäl talar starkt för att handikappade beredes möjlighet att erhålla moderna lägenheter. Personer med reumatism eller förlamningar, som nedsätter blodcirkulationen, är i starkt behov av en varm bostad.

Sedan 1959 utgår statsbidrag till merkostnaden vid inredning av invalidbostäder. I princip skall sålunda en bostad lämplig för rörelsehandikappade icke kosta mer än en vanlig inredd lägenhet. På grund av bestämmelsernas utformning har dessa bostäder icke alltid kunnat åsättas en hyra som motsvarar vad en annan bostad med samma rumsantal betingar. Alla merytor har sålunda inte alltid blivit subventionerade.

Det väsentligaste skälet för att produktionen av handikappbostäder icke blivit större än ca 1 000 mot beräknade 10 000—15 000 lägenheter är emellertid att hyreskostnaderna i nyproducerade fastigheter blir alltför höga för den grupp medborgare som det här är fråga om. De som har det starkaste

Bihang till riksdagens protokoll 1966. 3 saml. Nr 175—190

behovet av en specialinredd bostad har inte ekonomiska möjligheter att själva svara för hela kostnaden. Detta framgår bl. a. av en undersökning som gjorts av sociologiska institutionen i Uppsala på uppdrag av De handikappades riksförbund (DHR). Undersökningen visar att polioskadade husmödrar har en lägre bostadsstandard än övriga medborgare. Inte mindre än 41 % hade omodern eller halvmodern lägenhet och 22 % hade 1 rum och kök eller mindre. En undersökning gällande polioskadade i Borås utvisade att endast 45 % hade fullt moderna lägenheter, dock icke specialinredda.

Många handikappade är ensamstående eller också består familjen av två makar utan barn eller med ett barn, varför de icke kan komma i åtnjutande av familjebostadsbidrag. Inte heller är pensionärsbostäder i regel aktuella för dem. Vidare kan de ha inkomster som överstiger högsta tillåtna för erhållande av familjebostadsbidrag men ha så väsentliga merkostnader på grund av invaliditeten att de icke klarar en hyra för en modern lägenhet.

I en del kommuner har man sökt eliminera hyreskostnaden genom subventioner. Stads- och kommunförbunden har efter framställning från DHR rekommenderat kommunerna att lämna subvention motsvarande det hyresbelopp som överstiger 20 % av familjeinkomsten. Sådana subventioner har emellertid endast införts i ett tiotal kommuner. Det synes därför icke vara möjligt att denna väg åstadkomma en hyressättning som ger handikappade förutsättningar att efterfråga moderna, för dem lämpligt utformade bostäder. En statlig hyressubvention av för rörelsehandikappade specialinredda bostäder kan därför anses starkt motiverad.

Liksom för de nuvarande familjebostadsbidragen bör gälla att bostaden uppfyller vissa krav beträffande utrymme och standard. Med hänsyn till den meryta som krävs för rörelsehindrad bör subventionerad lägenhet om ett rum och kök vara lägst 40 m² och för två rum och kök minst 60 m². Då handikapplägenheterna i regel ligger i hus med hög hyresnivå och ifrågasvarande hyresgäster har nedsatt köpkraft på grund av dels lågt inkomstläge, dels väsentliga merkostnader, som icke täckes av andra bidragsformer, bör subventionen utgå efter andra regler än för familjebostadsbidragen. Den lämpligaste lösningen finner vi vara att tillämpa en regel motsvarande den som nu gäller för ovan nämnda kommunala subventioner. Det nya statliga hyresbidraget föreslås därför utgå med det belopp som i det individuella fallet överstiger 20 % av familjeinkomsten för lägenhet som motsvarar skäligt utrymmesbehov och som är specialinredd för handikappad.

Med hänvisning till vad som ovan anförts får vi föreslå,

att riksdagen måtte hemställa till Kungl. Maj:t att utreda frågan om hyressubventioner för handikappbostäder enligt de grunder som redovisas i motionen.

Stockholm den 25 januari 1966

Göran Karlsson

Erik Jansson

Kaj Lokander